

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi
Lausuntopyyntö VN/21436/2021

Suomen Siipikarjaliitto ry:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto fosforin käyttöä maa- ja puutarhataloudessa sekä ympäristö- ja viherrakentamisessa säätelevästä asetusluonnoksesta, ja kommentoida ehdotusta siipikarja-alan näkökulmasta.

Siipikarjaliitto kannattaa asetuksen päätarkoitusta eli ravinteiden kierrätystä. Suomalainen siipikarja-ala tuottaa kuivalantaa, jota on tähänkin asti käytetty ensisijaisesti lannoitteena ravitsemaan rehuviljakasvustoja, joista saatua satoa on hyödynnetty siipikarjan ruokinnassa. Laskennallisesti suomalaisesta siipikarjasta vuosittain syntyvä lanta ei riitä lannoittamaan siipikarjan kuluttamaa kotimaista viljamäärää. Lisäksi siipikarjanlannasta on valmistettu jo vuosikymmeniä korkealaatuisia lannoitteita niin peltoviljelyyn, puutarhatalouden kuin kotipuutarhojen lannoitteeksi. Siipikarjatilat ovat laajasti sitoutuneet ympäristötukeen ja sen ehtojen noudattamiseen. Ympäristökorvausohjelman ulkopuoliset tilat noudattavat nitraattiasetusta, ympäristöluvan ehtoja ja mahdollisia paikallisia lannankäyttöä ohjaavia määräyksiä.

Haluamme kuitenkin kiinnittää lain jatkovalmistelussa huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin.

7 § Satotasokorjaus

Siipikarjatiloiilla on usein kotieläinten lisäksi peltoviljelyä, josta saadaan siipikarjan ruokinnassa tarvittua viljaa ja palkokasveja. Moni tila tähtää korkeaan satotasoon, sillä se parantaa tilojen rehuomavaraisuutta.

Ympäristökorvauksessa on mahdollista käyttää satotasokorjausta, ja esitämme vastaavaa myös fosforiasetukseen. Lisäksi esitämme satotasojen uudelleenarviointia ja nostoa vastaamaan nykyisiä paikoin korkeampiakin satotasoja.

10 § Fosforin käyttö viher- ja ympäristörakentamisessa

Siipikarjaliitto kannattaa fosforin käytön rajojen ulottamista koskemaan maa- ja puutarhatalouden lisäksi viher- ja ympäristörakentamista. Ympäristökuormituksen näkökulmasta on samantekevää, käytetäänkö lannoitevalmisteita ja lantaa maataloudessa vai ympäristörakentamisessa. Asetuksessa viher- ja ympäristörakentamiselle on säädetty huomattavasti maa- ja puutarhataloutta korkeammat käyttörajat, mikä on ristiriitaista ja asettaa toimialat eriarvoisiksi.

13 § Siirtymäsäännökset

Esitämme eriävän mielipiteen viimeisestä momentista, eli kannatamme karjanlantapoikkeuksen jatkamista. Siipikarjanlantaa luovutetaan jo nyt kasvinviljelytiloille, ja käytännön jatkuminen on sekä siipikarja-alalle,

kasvinviljelylle että ympäristölle erittäin tärkeää. Lantapoikkeus on yksi tekijä, jolla lantaa saadaan kierrätettyä kotieläintiloilta kasvinviljelytiloille. Pikemminkin tulisi etsiä lisää muita toimia, joilla kannustetaan ravinteiden kiertoon, eikä poistaa lantapoikkeusta asetuksesta.

Lopuksi

Lannan prosessointimahdollisuuksia on syytä tutkia ja kehittää. Katsomme, että alhaiset ympäristövaikutukset ja kustannukset on sillä, että lantaa on mahdollista levittää sellaisenaan tai kompostoituna pelloille ja ohjata ravinteet näin kasvien hyödynnettäväksi. Lannan prosessointi vaatii monesti suuria investointeja ja kuluttaa usein huomattavasti energiaa. Lannan prosessointia on oltava valmis tukemaan taloudellisesti menetelmien kalleuden takia.

Fosforinkäyttöä voidaan rajata lainsäädännöllä, mutta sen tulee kuitenkin mahdollistaa kasvintuotannon satopotentialin hyödyntäminen ja korkealaatuisen sadon tuottaminen fosforiluvultaan erilaisilla peltolohkoilla. Nykyiselläkin sääntelyllä peltojen ravinnevarannot, ml. fosforivarannot, ovat olleet monin paikoin laskussa. Kannamme huolta siitä, että suomalaiset pellot säilyvät tuottavina myös tulevaisuudessa. Fosforisäätelyn tavoitteena tulee olla muiden perustelujen ohella myös kestävä ja tehokas kasvintuotanto sekä maaperän viljelykyvyn ylläpito.

Siipikarjaliitto jäsenineen toivoo, että näkemyksemme otetaan huomioon fosforiasetuksen valmistelussa.

Loimaalla 26.8.2022

Suomen Siipikarjaliitto ry:n puolesta

Hanna Hamina
Toiminnanjohtaja